

Datum

Yttrande

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2023-341

Till

Landsbygds- och infra-
strukturdepartementet

Remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet - för tillgänglighet och beredskap (Ds 2023:3)

LI2023/01786

Sammanfattning

Malmö stad anser att det är av vikt att konsekvenserna av de förändringar som föreslås i utredningen utreds noggrant för att kunna säkerställa en hållbar utveckling av flygplatssystemet. Det är av vikt att de eventuella åtgärderna genomförs på ett hållbart sätt och att dess förändringar i ansvarsfördelning beaktar och klarar av att hantera tillgänglighets- och beredskapsfrågorna på en lokal, regional, nationell och internationell nivå. Utöver det är det av central betydelse att regeringen har en klar bild över finansieringen för landets olika geografiska delar innan beslut tas om förändringar kopplat till flygplatssystemet.

Yttrande

Malmö stad välkomnar att regeringen eftersträvar en god tillgängligheten och beredskap i landets transportsystem i stort. Malmö är en utpekad urban nod i det europeiska transportsystemet TEN-T vilket syftar till att skapa ett hållbart europiskt nät som består av järnvägar, vägar, hamnar och flygplatser. Malmö stad vill därmed lyfta vikten av att regeringen ständigt arbetar för att stärka landets beredskap på ett sätt som bidrar till uppfyllandet de nationella och internationella transport- och klimatmålen.

Malmö stad påtalar vikten att regeringen säkerställer omställningen till ett hållbart transportsystem. I detta arbete är viktiga led att ta vara på möjligheterna som den tekniska utvecklingen och de alternativa bränslena skapar inom transportsektorn. En annan central del i detta är att säkerställa god kapacitet i järnvägssystemet för godstrafiken och arbetsmarknadspendlingen inom Sverige och Öresundsregionen. Viktigt att beakta är att planeringen av utökad kapacitet på Södra stambanan för tågresa i paritet med flygresandet mellan Malmö-Stockholm sträcker sig bortom år 2040. Det innebär att tågresa inte kan ersätta flygtrafiken under överskådlig tid. Antal resenärer mellan inte minst stockholmsregionens flygplatser och de skånska flygplatserna har ökat under de senaste 10 åren. Malmö stad vill därför uppmana

regeringen att skyndsamt fatta beslut om utbyggnad av kapacitet på Södra stambanan mellan Malmö-Stockholm som alternativ till flygtrafiken.

Malmö stad bedömer att flygtrafiken är viktig för Skånes tillgänglighet nationellt och internationellt för både medborgare och näringsliv. Samtidigt ska Sverige bli världens första fossilfria välfärdsland. Flygresandets klimatpåverkan behöver minska för att Sverige ska nå de klimat- och transportpolitiska målen.

En utmaning för flygtrafiken är att det är ett energiintensivt sätt att transportera människor och vissa typer av gods. Samtidigt har olika trafikslag kompletterande roller och därför är tillgången till en transportkedja som inbegriper flera olika transportsätt viktig. I Skåne finns tre flygplatser för linjetrafik: Malmö Airport, Ängelholm-Helsingborg samt Kristianstad-Österlen Airport. Utöver dessa är Copenhagen Airport av stor betydelse för Skåne och en knutpunkt att beakta utifrån den nationella och internationella tillgängligheten i Södra Sverige.

Malmö Airport är en av landets största flygplatser och är en viktig knutpunkt nationell och internationellt. Den drivs idag av det statliga bolaget Swedavia och är utpekad som riksintresse. Malmö Airport har därmed en särskilt viktig funktion i det nationella basutbudet vars syfte är att säkerställa ett effektivt och långsiktigt hållbart flygtransportsystem som garanterar en grundläggande interregional tillgänglighet i hela landet.

Enligt nationell plan 2022–2033 representerar flygfrakten idag omkring 35 procent av den globala handeln i värdestermer, men endast omkring 1 procent av handeln i termer av volym. De flygplatser som hanterar störst mängd avgående och ankommande flygfrakt i utrikestrafiken är Stockholm/Arlanda, Göteborg/Landvetter och Malmö Airport. Malmö stad bedömer att tillgängligheten via flygplatserna är idag viktigt för sjukvårdstransporter och affärsresor över stora geografiska områden och det lokala och regionala näringslivet i Malmö och Skåne koppling till övriga Sverige. Vartannat arbetstillfälle som skapas i Skåne skapas i Malmö. För näringslivet i Skåne är därmed närheten till Malmö och smidigheten att kunna ta sig på hållbart sätt till och från övriga tillväxtnoder i Sverige, centrala aspekter, i utvecklingen av landets flygplatssystem.

Malmö stad ser det positivt på att utredningen pekar på att regeringen bör ta initiativ till ett utökat beredskapssamarbete med Danmark, Finland och Norge vid flygplatser för att säkerställa samhällsviktiga transporter vid gränsområdena mellan länderna. Erfarenheter från coronapandemin att stängda gränser och nationella restriktioner gjorde resande från Copenhagen Airport i stort sett omöjligt. Det fick omfattande konsekvenser på tillgängligheten i Nordens största arbetsmarknadsregion (Öresundsregionen) med drygt fyra miljoner medborgare. Malmö stad ser också positivt på utredningens förslag att inrätta en Bränslekommission i syfte att öka takten i omställningen till förnyelsebara drivmedel inom flyget.

Med anledning av situation i Ukraina och ett eventuellt NATO inträde bedömer Malmö stad också att det med stor sannolikhet kommer innebära kostnader som staten behöver ta höjd för i investeringar utifrån nya krav i det nationella transportsystemet och dess noder såsom

hamnar, flygplatser, bangårdar och terminaler. Dessa perspektiv bör analyseras utifrån ett helhetsperspektiv och utvecklas vidare i utredningen.

Ordförande

.....
Karin Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Pernilla Mesch
.....